Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

Рік заложення 1893
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 18-го ПАДОЛИСТА 1919. Ч. 137. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. TUESDAY, NOVEMBER 18, 1919. No. 137.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

ВІЙСКА ҐЕН. ДЕНІКІНА УТІКАЮТЬ З КИЄВА.

Українські війска перетяли получене з Києвом.

ЛОНДОН, 15. падолиста. Ґен. Денікін видав приказ своїм війскам опорожнити Київ, як се доносить телєґрама, яку одержало нині пополудни тутешне українське пресове бюро.

Телєґрама доносить дальше, що українські війска перетяли зелізниче получене ґен. Денікіна з Києвом.

ПОВСТАНЄ ПРОТИ ДЕНІКІНА В ПОЛУДНЕВІЙ УКРАЇНІ І НА КАВКАЗІ.

Маріюпіль, Бердянск і Александровск в руках повстанців.

ЛОНДОН, 15. падолиста. — Ціле східне побереже Чорного моря, почавши від Елєжнік (?) до Сочи опинило ся в руках армії повстанців, яка числить 70.000 жовнїрів і яка оперує на задах армії ґен. Денікіна, як се доносить большевицька бездротна телєґрама з Москви. Телєґрама додає, що в занятих околицях установлено савєти.

Війска повстанців здобули Маріюпіль (140 миль на полудневий схід від Катеринослава), Бердянск (45 миль на полудневий захід від Маріюполя) і Александровск (над Дніпром, 50 миль на полудне від Катеринослава). Ґен. Денікін вислав війска, щоби здавити повстанє.

РЕВОЛЮЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ПРОТИ ДЕНІКІНА.

Большевицькі війска здобули Бердичів.

(Телєґрама до Української Місії у Вашінґтоні).

КАМЕНЕЦЬ, 14. падолиста. — Наступ війск ґен. Денікіна через Дніпро викликав революцію. Черкаси, Чигирин, Канів, Трипілє, Сквіра і Таращa в руках повстанців. Атаман Зелений стоїть на чолї повстанців в околиці Білої Церкви. Александровск і Елисаветгород здобуті. Повстанці зближають ся до Миколаєва і Херсона.

Повстанці сприяють большевикам, які посунули ся на полудне і здобули Бердичів (на Волини).

УКРАЇНСЬКІ СЕЛЯНИ ЗДОБУЛИ ПОЛТАВУ.

Селянська армія стоїть під проводом отамана Ангела.

(Телєґрама до Української місії у Вашінґтоні).

КАМЕНЕЦЬ, 15. падолиста. — Українські веляни-революціонери під командою отамана Ангела здобули від ґен. Денікіна місто Полтаву, важний зелїзничий осередок.

ПРОТИНАСТУП ҐЕН. ДЕНІКІНА ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ ЗДЕРЖАНИЙ.

Ґен. Денікін звернув свої головні сили проти Українців.

ВАШІНҐТОН, 15. падолиста. — В російських урядових кругах пояснюють припинене протинаступу ґен. Денікіна проти большевиків тим, що він мусить найперше звернути свої сили в цїли забезпеченя задів своєї армії, а передівсїм проти ґен. Петлюри, команданта українських народних війск, який недавно виповів був війну ґен. Денікінови.

Денікін увязнив 500 українських офіцирів.

БЕРНО, 15. падолиста. — Вісти, які наспіли до тутешної української місії, сповіщають, що поверх 500 давнїйших українських офіцирів находить ся в київській вязниці, знаній під іменем „Лукіянівська тюрма". Їх арештовано і запроторено до вязниці на приказ ґенерала Денікіна.

Ґен. Денікін висилає полонених Українців до примусової праці в копальнях.

Як відносить ся ґен. Денікін до полонених Українців, видно з отсеї урядової оповістки з 28. вересня:

„Головна команда армії добровольців (ґен. Денікіна) видала заряджене, щоби всїх полонених Українців відправити на роботу до копалень в Катеринославщинї".

Замах на житє Бредова.

Варшавське пресове бюро доносить з Каменця, що в Києві кинено бомбу на ґенерал-ґубернатора ґен. Бредова саме в хвилї, коли він у товаристві грузинського ґенерала Сермеціделса всїдав до повозки. Ґен. Бредов тяжко ранений.

ДЕНІКІН УЛАДИВ ПОГРОМИ ПРОТИ ЖИДІВ В КИЄВІ І ОКОЛИЦІ.

Борис Савінков на чолї пропаганди Денікіна.

„Кіевское Эхо" доносить, що жовнїри Денікіна уладили недавно жидівські погроми в Києві і по инших містах на Україні.

Представники жидівських організацій відбули в Києві конґрес, на якім богато бесїдників виявило гадку ,що погроми устали би, коли би був усунений Борис Савінков, голова пропаганди Денікіна. (Борис Савінков був міністром війни в правительстві Керенського).

СПРАВА ПРИНАЛЕЖНОСТИ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ ЩЕ НЕ ПОРІШЕНА.

Англія домагає ся переведеня в тій справі плебісциту в 1924 р.

ПАРИЖ, 13. падолиста.—Є надія, що справа Галичини буде в короткім часі полагоджена, бо Злучені Держави, Франція, Японія і Італія годять ся, щоби східну Галичину віддати тимчасово Польщі і полишити лїзї народів визначене реченя, коли плебісцит (загальне голосоване) мав би бути переведений. Однак Англія спротивила ся, щоби Польщі віддавати зверхність над східною Галичиною на неозначений час, заявляючи, що більшість населеня східної Галичини становлять Українці, підчас коли Поляки мають значну меньшість. Англійський премієр, Ллойд Джордж, зробив предложене, щоби полишити східну Галичину при Польщі через 5 літ, а по упливі сього часу зарядити плебісцит.

Поляки спротивили ся услівям, поставленими англійським премієром, заявляючи, що таке заряджене спричинило би полїтичну боротьбу аж до 1924 року, то є до часу переведеня плебісциту. Польський премієр, Іґнац Падеревскі, заявив знова, що Поляки і Українці на случай такого рішеня були би заняті пропаґандою і сей протяг часу був би добою загального неспокою.

Англія не хоче відступити від свого предложеня, заявляючи, що волить вижидати подій в Росії. Є однак загальне переконане, що пляи, аби Польща управляла тимчасово східною Галичиною аж до часу, коли сеї справи не порішить ліґа народів, буде евентуально принятий, бо східна Галичина не може позістати в завішеню.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ ПРОТИ ПОЛЬЩІ.

Пятнують дике поступоване польських властий.

(Телєґрама до Української Місії у Вашінґтоні).

ВІДЕНЬ, 14. падолиста. — Українські студенти, які перебувають в сїм місті, відбули великі збори, на яких протестовано проти поступованя польських властий, які заборонили українські виклади на університетї у Львові.

На зборах були присутні чеські і полудневo-славянські професори та студенти і ціла українська кольонія.

Зборами проводив бувший міністер і професор університету, др. Горбачевський.

Збори ухвалили ряд острих резолюцій, в яких напятновано польські власти за виключене з львівського університету українських студентів, які не служили в польській армії, за заборону приватних українських курсів і за звільнене зі служби українських професорів і учителів.

Українські студенти зложили присягу, що будуть бороти ся проти Польщі доки послїдний польський жовнїр не уступить з української території за ріку Сян і доки Українці не будуть знова своїми панами на своїй землї.

ЗАСІДАНЄ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ РАДИ.

Східна Галичина мусить війти в склад соборної України.

(Телєґрама до Української місії у Вашінґтоні).

КАМЕНЕЦЬ, 15. падолиста. — Дня 20. жовтня відбуло ся тут засіданє української державної ради. На засїданю були присутні: члени українського директоріяту, представники ріжних департаментів правительства, члени державної ради і представники ріжних українських партій.

Всї партії годять ся на війну з російськими імперіялістами, большевиками і типу Денікіна.

Ухвалено зарядити вибори до парляменту, скоро лише положене на сході прояснить ся.

Представники західної України (Галичини) дали до пізнаня, що справа східної Галичини може бути полаґоджена лише через злуку української частини Галичини з прочими землями українськими.

Президент Петлюра в довгій промові вихвалював молоду українську армію. Він заявив, що Українці мусять творити свою державу без чужої помочи. Маючи внїшних і заграничних ворогів, Українцям приходить ся будувати свою державу серед труднїйших відносин нїж якомунебудь иншому народови у сьвітї. Однак дотеперішна праця не пійшла марно. Тепер нїяка сила на землї не може знищити довіря українського народа до своєї власної сили.

ДР. СТАРОСОЛЬСЬКИЙ ЗАСТУПНИКОМ МІНІСТРА ЗАГРАНИЧНИХ СПРАВ.

КАМЕНЕЦЬ, 15. падолиста. — Звісний адвокат др. Володимир Старосольський зістав іменований заступником міністра заграничних справ.

УКРАЇНСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ НА МІЖНАРОДНУ РОБІТНИЧУ КОНФЕРЕНЦІЮ У ВАШІНҐТОНІ.

ВАШІНҐТОН, 15. падолиста. — Українське міністерство публичних робіт висилає на міжнародну робітничу конференцію у Вашінґтоні шістьох делеґатів. Сї делеґати будуть представниками українських кооперативів, зелїзничих робітників і робітників ріжних галузий промислу.

Подяка американським Українцям за поміч Комітетови Незалежної України.

(Телєґрама до Української місії у Вашінґтоні).

ПАРИЖ, 15. падолиста. — Комітет Незалежної України дуже дякує за матеріяльну поміч. Посилає звіт про свою діяльність. Повідомить другі орґанізації. — **Грушевський, Ісаевич, Лозинський, Савченко.**

ДЕЛЄҐАЦІЯ КАРПАТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ У ПРАЗІ.

(З львівського дневника „Вперед", з 21. жовтня 1919).

Від дня 1. до 6. жовтня перебувала в Празї, столиці Чехії, депутація карпатських Українців, в склад якої входили між иншими **др. Гідор Стрипський, тов. Яцко Остапчук і о. Август Волошин.** Депутація була дня 2. і 3. жовтня принята **през. Масариком,** якому предложила слїдуючі домагання і жалї:

1) Депутація протестувала проти відірвання українських земель в земплинській, шаришській і спиській жупі від автономної области карпатської України і жадала справедливого розмежовання українських земель від словацьких.

2) Жадала чим скоршого затвердженя Директорії яко місцевої автономної влади, яка має провізорично, до часу скликання народнього сойму, взяти у свої руки усю адміністрацію краю й орґанізацію шкільництва.

3) Протестувала проти обсаджування посад в головних урядах ґубернаторства чужими урядниками.

4) Жалувала ся з приводу надужить, яких допустили ся словацькі власти при недавно переведенїй конскрипції (переписи).

5) Просила президента, щоби поробив усї можливі заходи в напрямі справлення румунсько-української границі, переведеної так, що більше як 15 сіл із земними богатствами (лїси, солеварнї) припало Румунам.

6) Жалувалась на підпиране місцевими властями русофільської аґітації, яка вносить роздор в місцеве громадське житте та утруднює роботу над піднесеннем краю з дотеперішного стану занедбання.

Президент Масарик приняв депутацію дуже прихильно та в півторагодинній розмові інформував ся про всї порушені справи. У справі шкільництва обіцяв, що вся його орґанізація буде передана Центральній Народній Раді в Ужгороді, та що **викладовою мовою в усїх школах буде народня мова.**

Президент просив депутацію предложити собі спеціяльного заступника інтересів карпатських Українців при чеськім урядї в Празї, на якого делеґація десиґнувала адвоката з Густу **д-ра Михайла Бращайка.**

Вкінци запевнив президент, що місцевий чеський уряд справує адміністрацію тільки тимчасово.

На другий день обговорювали члени депутації на авдієнції у през. Масарика справу орґанізації господарсько-торговельних кооператив, причім делеґація мала нагоду ствердити щиру прихильність президента до карпатсько-українського народу і його змагань.

Депутація була також на авдієнції у міністра закордонних справ д-ра Бенеша, який подав їй основне вияснение з ходу нарад і рішень у справі границь карпатської України на мировій конференції в Парижи та заявив, що нї він нї взагалї нїхто з чеських заступників на мировій конференції не мали впливу на рішенє в сїй справі, хиба остїльки, що завдяки його заходам автономну область поширено поза Ляторицю. Найвисша рада антанти руководилась при рішенню сеї справи виключно великодержавними оглядами, а іменно обавою перед заборчостю будучої Росії.

В днях 4. і 6. с. м. відбули ся спільні наради членів української делеґації з представниками Словаків в справі обопільних границь, в яких виявилась добра воля обох сторін до спільного порозуміння. В разї, як би не дійшло до повного порозуміння, будуть Українці домагатись, покликуючись на приречення през. Масарика, безпроволочного переведення справедливої переписи, якої вислїд мав би послужити за підставу для остаточного рішення справи.

Незвичайно потїшаючою обставиною є, що делеґація карпатських Українців, в якої склад входило 14 членів, заявила (за вимкою двох членів) **чисто народну орієнтацію, зближену зовсїм до орієнтації цїлого українського народу.**

„Український Клюб" в Празї уладив в честь членів депутації дня 2. жовтня с. р. в готели „Саски Двур" сьвяточний вечір, на якому навязали празькі Українці щирі зносини з своїми карпатськими земляками. Члени депутації взяли також участь в обох українських концертах, уладжених „Українським Клюбом" в Празї дня 3. і 4. жовтня с. р., де їх щиро витано.

Є надія, що вскорі розвинеть ся орґанізація українського шкільництва та народнїх кооператив на карпатській Українї, та що незабаром появлять ся там українські народні часописи. Тодї також стратять ґрунт під ногами москвофільські аґітатори, що, користаючи з добродушности карпатських Українців, а ще більше з фальшивої орієнтації місцевих чеських чинників, сплели там собі тепле кубелечко.

ПОЛЬСЬКІ ЛЮДОВЦІ НА СЛУЖБІ В ОБШАРНИКІВ.

Як загально відомо, польські людовцї заявляли все, що вони борють ся проти самоволї шляхти і обшарників. Так воно було колись. Та коли пани з міністром-нафтярем Длуґошем зєднали для своеї полїтики провідника людовців хлопа Вітоса, від того часу партія людовців почала щораз більше хилитись на сторону дїдичів.

Останніми днями явно станула на бік інтересів обшарників. При голосованню над внесеннем посла Гломбінського в справі страйку рільних робітників **посли людовцї голосували проти сільської Єдности, яка працює у дїдичів.**

Здаєть ся, що і в справі земельної реформи людовцї стоять на сторожі інтересів богатих хлопів, сільських дуків та більше зближують ся до обшарників нїж до сільського пролетаріяту.

Додати ще треба, що Вітос і його компанія ідуть рука в руку з обшарниками, щоб міське населенє не дістало збіжа, хиба по лихварських цїнах.

В ПРИБАЛТІЙСЬКИХ КРАЯХ.

ПЕРЕҐОВОРИ З ДЕЛЄҐАТАМИ САВЄТСЬКОЇ РОСІЇ РОЗПОЧАЛИ СЯ.

Літвінов на чолї савєтської делєґації.

ДОРПАТ, 14. падолиста. — Бездротна телєґрама з Москви доносить, що представники російського савєтського правительства находять ся в дорозї до Дорпату, щоби взяти участь в переговорах, які мають завтра тут розпочати ся.

На чолї делєґації стоїть Літвінов, бувший большевицький посол в Лондонї. Імена прочих трох делєґатів телєґрама не подає.

Вступні наради розпочали ся.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 14. падолиста.—Нині розпочали ся вступні переговори представників прибалтійських країв. Предметом нарад була справа приняття большевицьких делєґатів.

Предсїдатель нарад естонський міністер заграничних справ, Пііп, заявив, що він не має жадного урядового потвердженя вістки, яка доносила, що Фінляндія має намір вислати 30.000 добровольців на поміч ґен. Юденичеви.

В перших днях переговорів буде на дневнім порядку справа розему з большевиками і справа виміни полонених. На питане, чи конференція згодить ся на услівя розему большевиків, Пііп заявив: „Покищо не можу в сїй справі дати жадних виясненьʺ.

Щодо утвореня союза, заявив дальше естонський міністер, то нема найменьшого сумніву, що такий союз буде утворений. Союз, який буде мати характер військовий і політичний, буде мати на цїли боронити независимости тих країв перед Росією і Німеччиною.

Дальші переговори будуть відбувати ся в части в Дорпатї, в части в Ризї.

Большевицькі посли прибули до Дорпату.

ДОРПАТ, 16. падолиста. — Тут панує велике заінтересоване з приводу приїзду большевицьких представників під проводом Лівінова.

Дуже вигідну кватиру для большевицьких делєґатів уладжено в однім з будинків на передмістю, в якім давнїйше містив ся дїточий шпиталь. Головної кватири стережуть естонські війска.

Естонський міністер загр. справ, Пііп, заявив нині, що большевицькі делєґати будуть цілковито відокремлені і без окремого дозволу вони не сьміють з нїким зносити ся.

Латиші відзискали Ригу.

КОПЕНҐАҐЕН, 13. падолиста. — Телєґрама латиського пресового бюра доносить, що латиські війска відзискали зовсїм місто Ригу і прогнали німецько-російські війска ґен. Авлова-Бермонда 15 миль в напрямі Мітави.

В останних боях латиські війска здобули 11 тяжких гармат і поверх 100 машинових крісів.

В РОСІЇ.

ОМСК В РУКАХ САВЄТСЬКИХ ВІЙСК.

Війска адм. Колчака утікають на схід.

ЛОНДОН, 15. падолиста. — Большевицькі війска здобули Омск, столицю всеросійського правительства, як се подає нинїшний большевицький урядовий звіт, який одержано тут нині бездротною телєґрамою з Москви.

Телєґрама додає, що війска адм. Колчака утікають у східнім напрямі.

Приказ в справі опорожненя Омска був виданий адм. Колчаком ще в перших днях падолиста, коли большевицькі війска здобули місто Петропавловск і Ішім, загрожуючи Омску. Вісти з 6. падолиста доносили, що всї цивільні департаменти всеросійського правительства зістали перенесені з Омска до міст, положених дальше на схід від Омска, як до Томска, Іркутска і Владивостока. В Омску позістали були лише власти військові. Також була вістка, що адм. Колчак нагромаджував свої війска на захід від Омска, щоби звести рішаючий бій з армією большевиків.

Большевицька телєґрама, яка доносить про заняте савєтськими війсками Омска, не подає близших подробиць. Лише попередна телєґрама подавала, що армія адм. Колчака втратила пять шестих частий своєї сили.

Таксамо нема близшої вістки про нове місце осїдку всеросійського правительства адм. Колчака.

ҐЕН. ЮДЕНИЧ УСТУПИВ ЗІ СТАНОВИЩА ГОЛОВНОГО КОМАНДАНТА.

Естонія грозить інтернованем армії ґен. Юденича.

ЛОНДОН, 16. падолиста. — Ґен. Юденич зложив команду російської північно-західної армії, як се доносить спеціяльна телєґрама з Гельзінґфорсу до „Дейли Мейл".

Причиною уступленя ґен. Юденича не була його невдача у виправі на Петроґрад, але заява естонського правительства, яке повідомило ґен. Юденича, що його армія на случай переступленя естонської границї буде розоружена і інтернована.

Большевицькі війска здобули Ямбурґ.

ЛОНДОН, 14. падолиста. — Большевицькі війска здобули нині пополудни Ямбурґ, як се доносить бездротна телєґрама з Москви.

Телєґрама з Гельзінґфорсу доносить, що війска ґен. Юденича утікають з Ямбурґа в напрямі Нарви. Деякі війска перейшли вже естонську границю.

Положенє армії Юденича безвихідне.

РЕВАЛЬ, 16. падолиста. — Положенє ґен. Юденича і його армії стало дуже критичне. Вісти про нові воєнні операції ґен. Юденича проти Петроґраду, які розголосило північно-західне російське правительство, мали на цїли закрити перед загалом дійсний стан річи, як се подають донесеня, які одержано нині в Ревали. В дійсности останки армії ґен. Юденича находять ся в околиці Ямбурґа і серед них панує великий нелад.

Перед тижнем ґен. Юденич звернув ся був до естонського правительства з просьбою о дозвіл переступити естонську границю. У своїй відповіди естонське правительство заявило, що воно є готове переймити шпиталї і поживу, але жовнїри будуть мусїли бути інтерновані.

Від часу втрати Ямбурґа наступ большевиків був так сильний, що ґен. Юденич не був всилї перевести реорґанізацію своєї армії.

Большевицькі жовнїри в американських мундурах.

КОПЕНҐАҐЕН, 12. падолиста. — Большевики зорґанізували свою армію не на взір армії за часів Керенського, але на взір армії давної. В армії привернено давну військову карність.

Коли одна компанія за другою відбували дефіляду перед Львом Троцьким в Тули, большевицьких жовнїрів можна було порівнати з царською армією за давнїйших часів. Богато відділів, які прибули зі сибірського фронту, мало на собі американські мундури.

Троцький, промовляючи до них, говорив:

„Богато з вас зі сибірського фронту завдало тяжкий удар Колчакови, аґентови американських капіталїстів. Я завважав на ваших плечах американські мундури, продані Колчакови, а які ви тепер забрали. Тепер завізвано вас, щоби ви спасли вітчину перед бандитом Денікіном, наємником капіталїстів англійських. Я анї трохи не сумніваю ся, що ви небавом будете носити англійські мундури, яких доставили Анґлійці Денікінови."

Червона армія уживає американську амуніцію, забрану на фронті Колчака і коло Архангельска. В Тули працюе три великі фабрики без перестанку як ніч так день, продукуючи патрони, кріси і машинові кріси. Часто можна побачити пачки з амуніцією, які походять зі стейту Конетікут.

Лев Троцький пояснював, що богато амуніції, висланої до Росії з Америки і Англії ще перед вибухом революції, позістало в складах. Тепер сей матеріял перебирає ся і уживаєть ся проти Юденича, Денікіна і їх союзників.

Революція в Альбанії.

РИМ, 10. падолиста. — „Темпо" подає нині вістку з Авльони, яка доносить, що ціла Альбанія стоїть в огни революції. В цїлім краю відбувають ся завзяті бої між музульманами, Греками, Сербами і Італійцями.

Кореспондент додає, що більшість Альбанців покладає всю свою надію на Італію, яка є одинокою державою, котра могла би дати поміч і охорону. Кореспондент робить заключене, що коли Італія не поспішить ся з акцією в Альбанії, то буде за пізно.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief,
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцеляриї Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЗБИРАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ ВІД ПОЛЬСЬКОГО ЗЛОЧИННОГО НАЇЗДУ!

СТРАШНА НЕДОЛЯ В ГАЛИЦЬКІЙ УКРАЇНІ.

(З львівського українського дневника „Вперед", з 15. жовтня 1919).

—::—

Цїла Бойківщина і Гуцульщина від Ліска до Косів голодує вже тепер. Пограничні східні повіти над Збручем і північно-східні повіти Галичини найбільше знищені сьвітовою війною, голодують також. По східно-галицьких містах і місточках про ніщо инше не говорить ся як про голод й холод. Народ обдертий, голий і босий з розпукою і резиґнацією очікує завтра.

Обставини зложились так, що в краю нема зарібків. Двірські обшари з причини недостачі живого і мертвого інтентаря та збіжа під засів лежать необроблені і незасіяні. Лежать також облогом селянські ґрунти з тихсамих причин. З причин обезцінення гроша не можна набути харчевих продуктів із заграниці; а навіть коли роздобутеть ся дещо, то наслідком злої комунікації зелїзницями і підводами не можна доставити товарів на села і до міст. **Воєнне положенне в краю замкнуло просто населенне в їх місцях життя. Воно не може ніде виїхати за зарібком і хлїбом, анї відки привезти найконечнійших харчів. Унеможливлена також суспільна й громадянська самопоміч, порада, бо для інтелїґенції доступ до села утруднений і майже неможливий, а збірна громадянська акція самих селян є серед даних обставин майже немислимою. Голодуючі одиниці й родини по селах є лишені без помочі своїй власній долї.**

Давнїйші апровізаційні орґанізації і державна поміч і суспільна охорона пережились і перестали істнувати. Натомісць ріжного рода свої і чужі деруни і грабіжники, як шакалї увихають ся поміж збідженим та зруйнованим селянством і виманюють та видирають від нього гріш і останні рештки його матеріяльного добра. Денатурований спірт і самогонка до решти прибивають відпорні життєві сили людий. А відпорність тих сил з кождим днем слабша.

В цїлій східній Галичинї ширить ся в застрашаючий спосіб пятнистий тиф. Гіґієнічних і санїтарних заведень в краю майже нема. Нема лїкарів нї лїків; нема шпиталів нї санїтарної служби. Люди хоріють по своїх домах чи землянках, хоріють і мруть, як мухи під зиму. Гребаєть ся їх без домовин, бо нема дощок на труни. Люди просто не можуть собі представити, як перезимувати зиму і пережити переднївок. Український народ у східній Галичинї стоїть просто перед вимертєм.

Не лїпше нїж на селї представляєть ся справа прохарчування і перебуття зими по містах і місточках.

У Львові віддавна даєть ся болючо відчувати недостача найконечнійших харчів та опалу. Львівський маґістрат зарядив знесенне максимальних цїн. Та ледви чи через те, будуть в більшій скількости напливати харчеві продукти до міста. Знесенне максимальних цїн відбилось на апровізації хиба в такий спосіб, що цїни на всї продукти значно піднеслись, а деякі товари зникли з ринку, бо продавцї надіють ся незадовго дальшого підвисшення цїн.

Грізно представляєть ся наближаюча зима для народу і не видко нїякої помочі нї ратунку.

Одиноким способом для виратовання народу від голодової смерти було би покінченнє війни з Україною і з Росією, знесенне кордонів для товарообміну та еміґрації працюючих мас на схід за зарібками і хлїбом.

ПОЛЬСЬКІ ТАБОРИ ПОЛОНЕНИХ.

Страшні відносини в берестейськім таборі для полонених.

Під наголовком: „Обози еньцуф" поміщує варшавська ґазета „Роботнїк" з дня 16. жовтня с. р. статю, в якій у правдивім сьвітлї малює неймовірні відносини, які панують в берестейськім таборі для полонених. З повною безглядностю пятнує автор „здичінне і тупість" етичних почувань в певних сферах польської суспільности, котрі під стягом заскорузлого імперіялїзму позволяють на ріжного рода надужитя, які то тут то там поширюють ся з непонятною стихійностю. Коли се дїєть ся на фронтї чи в прифронтовій полосї, то почасти може бути оправдане виїмковостю обставин, перемогою інстинктів, але не находять оправдання каригідні вчинки, що дїють ся в нутрі краю.

Автор спиняєть ся над відносинами в таборах для полонених і пише так:

Відносини, які панують в таборах для полонених в Модлїнї і Берестю Литовськім, застрашаючі.

Табор для полонених в Берестю Литовськім се огида, се ганьба для польської держави. Умовини в берестейських „бутшопах" або у фортї Берга можуть до розпуки довести видця. В Бугшопі, де є Українцї, давні табори і російські хліви та бараки, построєні Нїмцями — в деяких немає навіть так званих прич або дощок, тільки камяна долївка — се приміщеннє бранців. Про солому нема і бесїди, — долївку вистелюють полонені бадилєм та бодачем. Вікон немає, одвірки навіть понищені.

Сї умовини в злуцї з фатальною голодовою поживою (⅓ жовнїрського хлїба і брудна вода), якої розміри вменьшали крадежі військових функціонарів (кількох офіцирів і підофіцирів, які тепер сидять в тюрмі, спроневірили около пів мілїона марок), **створили з табору полонених прямо табор трупів. Два місяцї тому з табору, що числив коло 6.000 полонених, виношено кождого дня 50 до 100 трупів. Царила тоді дисентерія, яка вбивала виголоджених. В одному місцю, при епідемічному шпиталї трупи лежали около трох тижнів непохоронені, так що щурі їх пообгризали. Доси ще померших хоронять так неглибоко, що тїла вистають із землї, наслїдком чого дисентерія і тиф постійно ширять ся, так, що жовнїри, які полнять службу в таборі, постійно заносять зарази недуги до своїх відділів. Так, як виглядають тепер українські бранцї в таборі, можна собі уявити тільки смерть. Деякі й говорити не можуть. Не сходять їсти — чому — „бо ті вже не ворухнуть ся і до смерти, так обезсилені". До одного з них приїхала ненька зі східної Галичини — говорить по польськи, бо Полька. Син її лежить на бодачю на камяному тоцї в таборі, де вітри гуляють. Не може ворухнутись нї говорити. Очи стоять стовпом, зуби витріщені..., „не хорий — горячки не має"... Ненька сидить біля нього наче закаменїла, безрадна — що-ж може помогти? Там знову дружина — привезла харчі мужеви. Ледви в табор попала, бо тяжко туди попасти. Зїв і... помер.**

Коли всї вийдуть з табору і стануть під ряд за їдою — справжній похід смерти.

Голодні і померзлї. Бють ся і вивертають тих, що товплять ся в кухнї над покинутими лушпинами. Їдять чорні ягоди з дикого бозу, навіть якусь траву. Вибирають нестравлені зерна кінських відпадків і печуть їх з лушпинами.

В ночи дуже їм зимно, бо тільки нужденне лахміттє і шкіра крие їх кости. Кілька разів розложили огонь в таборі, та жовнїри розігнали їх кольбами, а огнї погасили, „бо від диму можна трупом впасти". Ледви ходять, коли вертають з приказу, оправдують ся, що годі їм скорше йти і дістають за се кольбою. А бють жовнїри здорово — „бо і що-ж з нього, коли і так не поживе". Деколи просить такий — „вбий, паночку, остогидло голодувати". По ударах декількох вмерло — за слабі були, не видержали і так би померли. Позканець плютоновий постійно ходить з буком і бє по кістках, по голові — кількох навіть очи повибивав. З розпуки кількох скочило в Буг, де потонули, кількох підрізало собі горло.

Страшне!

До сього звіту польської соціялїстичної ґазети львівська часопись „Вперед" додає такі слова:

Поміщуючи сю зі всїх мір характеристичну статю, відмітити мусимо, що **се перший голос в польській пресї,** який так критично осудив цїлу справу. Одинокий голос, який без застережень станув на становищи справедливости і відкрив сьмілим рухом маску удаваної людяности і в кількох почерках змалював се пекло, яке переживають наші бранцї.

Коли ми умістили спис померших — на жаль не змогли його докінчити — польська преса в один голос закричала: **Неправда!** Ми бажали-б з душі, щоби се була неправда, та факти, які і ґазета „Роботнїк" наводить, говорять инакше.

Найвисша пора, щоби дотичні власти заняли ся сейчас сенацією тих страшних відносин, які панують не лише в Берестю, але й у инших таборах.

ПОЛЬСЬКИЙ НАПАД НА ВОЛИНЬ.

Воєнний кореспондент польської часописи „Ґазета Львовска" доносить: „В перших днях жовтня наслїдком большевицько-української аґітації розпочались селянські бунти в околиці Вишнївця. Рух, який відразу приняв признаки бандитизму (?), поширив ся на околиці Шумска, Кременця і полудневий район лїсів в околиці Дубна.

На першу відомісць про бунт вислав ґенерал Івашкевич негайно сильні відділи війска, яким поручено успокоєнє (?) околиці, де вибухли бунти. Місцева людність сих околиць, де бандитизм (?) приняв грізні розміри, хоронилась під опіку польських війск (?) і вказувала аґітаторів. Місію подавлення бунтів одержав полковник Освенцїмскі. Польські відділи, явившись несподївано в центрах руху, успіли зловити головних аґітаторів і провідників. **Аґітаторів і всїх тих, яких вина і участь в бандитських (?) авантурах не улягали сумнївови, розстріляно.**

Завдяки рішучій поставі польських відділів і розказам ґенерала Івашкевича переведено скоро успокоєнє. **У кого найдено оруже, сей мусїв понести кару смерти,** як постановляє воєнне право на підставі публичного оголошеної перестороги. Польські відділи, які взяли участь в успокоєню (?!!), понесли незначні втрати в офіцирах і жовнїрах.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ І УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД.

(З львівського дневника „Вперед").

Дня 18. сїчня с. р. при отвореню нарад мирової конференції виголосив президент французької републики **Пуанкаре** вступну програмову промову, в якій між иншим сказав:

> Тепер стоїмо перед заключеннєм тривалого мира. Заключити його мусимо тільки в імя справедливости. А виключають її мрії про воєнні добичі, імперіялїзм, нехтуваннє народнїх спорів; дальше самовільна виміна провінцій між поодинокими державами та орудування народами наче фіґурками на шахівници. Коли маєть ся змінити карта сьвіта, то се може стати ся в імя народів і тільки при строгім пошанованю права про свобідне самоозначеннє народів, та згода між народами може бути утривалена тільки при відповіднім випосаженню народних меньшостий. **Всї народи, які хочуть становити окремі держави, або жити в федерації з сусїдами і тих, що відбудовують на основі історичних традицій свої держави, старатись будемо заспокоїти та забезпечити їх моральне і матеріяльне істнованнє. Головним дороговказом усїх обрад становити-ме 14 точок Вілсона".**

Від проголошення сих програмових засад сталого мира між народами і будучого полїтичного устрою Европи та цїлого сьвіта минуло три четвертини року. Український народ вже на довго перед отвореннєм мирової конференції явно заманїфестував свою волю на независиме державне життє в зединенїй народній републицї, а його найкрасші сини з оружєм в руках станули в обороні сеї независимости. Український уряд докладав і докладає усїх зусиль, щоби виєднати признаннє на независимість у посторонних держав і народів. **Доси лише соціялїстичний пролетаріят цїлого сьвіта на конґресї в Бернї і на конференції в Люцернї ясно і недвозначно признав українському народови право на самоозначеннє і независимість української зединеної народньої републики.** Натомісць мирова конференція до нинїшнього дня не признала сього права українському народови. Противно, всупереч проголошенним основам тривалого мира, **мирова конференція не узгляднюючи волї українського народу і уступаючи імперіялїстичним та мілїтарним затїям сусїдів України, крає живе тїло українського народу і частинами кидає його на поталу заборчости сусїдів. Угорську Україну розпарцельовано між Чехів і Румунію.**

За галицько-українські землї веде тепер антанта торг з Поляками, яким вже доси позволила і помогла заняти їх оружною силою і завести свою цивільну адміністрацію. Ріжні приватні і півофіціяльні звідомлення подавали ріжні комбінації прикроєння сеї землї та упорядкування її відносин. Найновійшою біла — **повести граничну лїнію від Цїшанова по Ліско і відступити на віки вічні Польщі весь край на захід від сеї лїнії а в першій мірі цїлу Лемківщину, а із земель на схід від сеї лїнії створити автономну провінцію, прилучену тимчасом до Польщі. Провінція ся за якийсь час, 10 до 15 лїт, мала би всенародним голосованнєм заявитись про свою державну приналежність.** Така одначе розвязка не вдоволяє правлячих кругів Польщі і вони докладають усїх зусиль, щоби цїлу східну Галичину на стало прилучити до Польщі вже тепер, без нїякої провізорії і без запитання волї народу через плебісцит. **Сьому має супротивлятись одна Анґлія, що ще в падолистї минулого року вислала ноту до „Польського Народного Комітету" в Парижі, що „на всяку польську війскову акцію у східній Галичинї буде неохотно глядїти уряд його королївського величества, короля Британії".** Щоби зломити опір Анґлії і приєднати її для цїлий Польщі, виїхав польський президент мінїстрів Падеревскі до Лондону. Не знати, який буде вислїд сеї диплomaтичної поїздки польського мінїстра, та польські правлячі круги і польська преса вже заздалегідь тїшать ся, що цїла східна Галичина таки буде признана Польщі. **Ще більш непевною нїх доля східної Галичини, є доля Холмщини, Підляся і західної Волинї, які заняли польські війска.**

Українські частини Буковини і північної Бесарабії заняла Румунія і не думає відтам уступити. Цїлу лївобережну придніпрянську Україну, також велику частину правобережної України з містом Києвом окупувала московська армія, при більшій помочі антанти, а її комендант Денїкін проголосив сї землї яко частину російської імперії. Війска Московщини докладають усїх зусиль, щоб заняти і решту частини України і в сей спосіб положити конець українській независимій державі.

Сьому краєню українського народу спокійно приглядаєть ся париська мирова конференція а навіть помагає морально і матеріяльно кавалкувати живе тїло українського народу і держави. На трупі України має запанувати у східній Европі „тривалий мир і лад". Воля й інтереси українського народу мають покоритись перед оружною силою. З карти Европи має щезнути українська держава, а для українського народу не має бути місця в сїмї культурних народів.

Яке се все далеке і чуже проголошеним засадам міжнародної справедливости і понятям прав та гідности чоловіка і народу!

КУБАНЩИНА ПРОТИ ДИКТАТУРИ ДЕНІКІНА.

На засїданню кубанської ради дня 12—13. серпня с. р. чисельна ґрупа послів піднесла палкий протест проти військової диктатури Денїкіна. При сїй нагоді виголосив **М. П. Макаренко,** представник партії більшости ради двогодинну бесїду, приняту однодушно членами ради гучними оплесками.

„Явною річию є, — сказав Макаренко — що мимо наших рішучих протестів грозить нам диктатура. **А поза диктатурою скриваєть ся монархізм...** Ви добре зробили, забороняючи співанне тут: „Боже царя храні"; ви не найдете більше в часописях формулки „його імператорське величество", — **але я вам говорю — монархія іде! Наші панове з кнутом в руках бундючать ся і скачуть як на передоднї якогось сьвята.**

А що-ж доперва говорити про сих, що служили гетьманови Скоропадському, чи Вільгельмови II., або на монархістичнім конґресї у Києві говорили про 150 мілїонів рублїв від Вільгельма на відбудову великої, єдиної і недїлимої Росії, що творили „полудневу армію"; або, що думати про лїгу промисловців і фінансїстів"? Вони повтїкали і приїхали до нас. У нас урядились вони з комфортом. Відтак вони відїхали долї 48 поїздами. **Приїхали вони до нас з малими подорожними торбами, а відїхали від нас з великими куфрами.** Добре одягнені, бутні, вони проходжують ся по бульварах і тут то в Ростові стріляють з револьверів. Наші жінки і дїти працюють підчас того на полях під промінями сонця, або по темних ночах, проливаючи свій піт і сльози, ранять ся, калїчать ся і гинуть. А наш панок гуляє по Нїцеї, відки посилає адресу, на яку маєть ся йому вислати гроші зі жнив.

Я сам був недавно на козацьких станицях; я бачив, як козаки проливали слези; я чув їх гіркі жалї і нарікання".

Вертаючи до справи диктатури регента Росії, запитав Макаренко:

— Чи Кубань признала власть Колчака?

Голоси: **„Нї!"**

— Чи Дон, Терек, Грузія його признали?

Голоси: **„Нї!"**

„Отже, яким се правом Колчак в переговорах з антантою промовляє від імени цїлої Росії, се значить, від імени всїх нових держав? В чиїм імени може він говорити? Чи в імени уряду Харкова і Ставрополя? **Чи він питав про се народ?"**

— Нї, Панове! Одної річи не достає диктатурі — а саме права говорити від народу!

„Я бачу там в долинї нужденний віз, на пів знищений омнїбус, на який всїв національний диктатор. Полїтичні меньшости, власники — бо се вони уважають лише себе самих за правдивих полїтиків; чіпають ся зі всїх сторін сього воза і хочуть до него нас запрягти. Нїколи! Як ми не пійшли з большевиками, так не пійдемо з монархістами!"

КОШТОМ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Польща заключила умову з нїмецькою Австрією, та зобовязалась доставити 420 ваґонів газолю, 25 ваґонів бензини, 485 ваґонів ропи, 26 ваґонів сьвічок, 37 ваґонів парафіни, 172 ваґонів нафтових продуктів, 24.211 скринь яєць, 32.330 штук гусок і 25 ваґонів сирих шкір.

Все те коштом галицької України, а до польської кишенї.

АНҐЛІЯ І ГАЛИЦЬКА УКРАЇНА.

Львівська ґазета „Слово Польске" з 20. жовтня с. р. приносить телеграфічну відомість з Варшави, що анґлійське правительство навіть по інтервенції Падеревського в Лондонї стоїть у справі східної Галичини за провізорією (значить, що східна Галичина могла би належати до Польщі тільки тимчасово, поки справа її державної приналежности не буде остаточно полагоджена) і видало в сїй справі відповідні інструкції для своїх відпоруників на мировій конференції в Парижи.

ВОЄННИЙ ДОСЬВІД ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

Найголовнїйшою точкою в програмі Атлантійської Дивізії Американського Червоного Хреста є бути вповнї приготованим на нещасливий випадок на його території. До того вже зібрано богато шпитальних артикулів, таких як цельти ліжка, накривала і т. п. Все те поскладано в ріжних місцях Ню Йорку, Джерзи і Конетікут, звідки кождої хвилї можна те все доставити там, де би його було потрібно. Моторовий Корпус, орґанізація женщин охотників, з котрих богато має свої власні мотори, є так зорґанізовані, що кождої хвилї можуть стати до служби.

Компетентність Червоного Хреста була доказана недавно при огни в Бруклинї, котрий зробив на 5,000.000 долярів шкоди. В протягу кількох годин Червоний Хрест прибув на місце огню амбулянсом, шпиталем і кантиновою обслугою. Через 48 годин в день і в ночи безнастанно працював, за що дістав від огневого комішенера таку ентузіястичну похвалу: „Я ще не бачив, аби так хто працював, як отсе робітники Червоного Хреста. Се, що вони там були присутні, улекшило працю пожарничій службі".

ПОСМЕРТНІ ВІСТКИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

Степан Білобрам, б. функціонар судовий, вільми дїяльний член Старшини Шкільного Кружка і Видїлу читальнї „Просьвіти" на стрийській дїльници у Львові, помер по короткій і тяжкій недузї, вернувши ся з табору інтернованих у Вадовицях, де перебув 8 місяців. Вернув ся, щоби замкнути очи по тяжких терпінях на своїй рідній землї. Лишив вдову і дрібні дїти.

Володимир Рязанов. При останнїх громадних екзекуціях „проти-революціонерів," був повішений большевиками Володимир Рязанов, що був делеґатом Керенського на стокгольмській конференції, а потім делеґатом большевиків при переговорах з нїмецькими соціялїстами. Був також співробітником нїмецьких ґазет підчас побуту у Віднї.

ПОНОВНА ВІДОЗВА.

До Вас всїх Українцїв, бувших американських жовнїрів, котрі служили в послїдній війнї в американськім війску, **сердечна народна просьба:**

Братя Українцї, американські ветерани зі славної американської армії! Відомо всїм, що ми бороли ся за визволенє з автократії й мілїтаризму, який панував в Европі. Наша нова вітчина зі своїм славним президентом Вілсоном на чолї увійшла в тоту сьвітову війну, в котрій також тисячі Українцїв, американських синів, полягло за свободу. Війна скінчилась і ми, жовнїри, були раді, що по нашій сторонї побіда і що чейже буде свобода дана і українському народови в Европі. Та замісць радости для нас, бувших жовнїрів, настав великий смуток, бо свободу, за яку алїянти воювали, дали лишень деяким, а нашому українському народови ще доси не дано. Алїянти дають нашим ворогам амуніцію й канони, щоб побивали на смерть наш бідний нарід. Спомагають Ляхів, Москалїв і других. А в нас, жовнїрів, серце крається ся, коли бачимо, як наш нарід в часї мира мусить страшно воювати, щоби своїм дїтям і поколїням придбати свободу. Ветерани українські! Се нечуваний злочин сповняєть ся на нашім народї! Зі славного Парижа ідуть телєґрами, що наш нарід зовуть бандитами — а ми-ж з сего народу також походимо. Тому ми мусимо взяти ся за дїло і допоминатись о справедливість для нашого народу. Вуйко Сем мусить нас вислухати. Ми не бороли ся за „вибраних", але за всї поневолені народи, а таксамо і за український. Хотяй вороги сильно против нас ідуть, ми не упадемо на дусї в оборонї нашого народу.

Братя Українські Ветерани! На нас упав сьвятий обовязок взяти ся за руки і помогти нашому народови в його визвольній боротьбі. Ми, жовнїри, мусимо своє слово сказати за наш нарід, котрий гине як тоті мухи від пошести і голоду — аж страшно подумати! Нїхто йому помочи не дає. Заперли йому всюди дорогу. Хочуть його здусити. Тож ми мусимо за ним вставитись і поміч йому подати, бо час настав! Як один мур, як одна боєва лїнія, що йде на ворога, так ми мусимо тепер стати, а будьте певні, що наша поміч буде велика і корисна для нашого народу в Европі. Тому тимчасовий жовнїрський комітет віднїмаєть ся до Вас, Українські Ветерани з американської армії, з сим кличем: Орґанїзуйтесь, Товариші, у відділи до нашої орґанїзації! Не будьте виродними синами! Не страхайтесь нїчого. Не слухайте того, хто-б Вас відмовляв, але йдїть за сим кличем. Воля і свобода українському народови мусить бути! Наш клич най почують у Вашінґтонї і всї алїянти! Наш нарід мусять признати і поміч йому дати. Орґанїзуйтесь, Братя Ветерани, так, аби ми могли в протягу місяця або двох всї зїхати ся зі всїх закутків Америки на велику конвенцію до Вашінґтону і там своє слово сказати, чого ми жадаємо для нашого народу. Кождий новий відділ, що заснуєть ся, нехай дасть знати сейчас до нашого головного секретаря і до всїх часописий. Робім скоро, бо час втїкає — а наш нарід в неволи! Ветерани, до працї під сим кличем: „Єднаймось"!

І до Вас просьба, наші українські сьвященики, високоповажані Отцї Духовні: Поможіть в сїй справі зорґанїзувати всїх наших бувших жовнїрів! Оголошуйте по церквах і подайте від себе заохоту, бо се справа всїх нас!

І Вас, проводирі народу, і весь наш загал сердечно благаєм і просим: поможіть нам в нашім орґанїзованю, а наш бідний нарід віддячить ся нам стократно за нашу добру роботу. Таксамо сердечно просим і взиваєм весь наш загал без ріжницї: Поможіть нам і своїми лептами, жертвами на сю цїль, бо кождий знає, що куди обернеш ся, то гроша потреба. Ми до сего часу покривали видатки своїми власними грішми, а кождий се знає, що ми бідні зарібники, а на війнї ми гроший не зложили. За всї жертви з гори сердечно дякуємо щирим українським: Спасибіг!

До Вас, братя, бувші жовнїри, ще раз звертаєм ся: Робім по військовому, скоро, для ратовання дорогої вітчини України, котра стогне в большевицькім, московськім, румунськім, словацькім ярмі і у проклятих Ляхів! До працї, Ветерани! Орґанїзуймось, єднаймось, ставаймо разом!

ЗА ТИМЧАСОВИЙ УРЯД:

Др. Іван Сміт, предс., 327 Е. ул., Ню Йорк; **В. Костів,** заст. предс., 105 С. 5 ул., Гаррісон, Н. Й.; **В. Каськів,** секр., 304 Гонтердон ул., Нюарк, Н. Дж.; **о. В. Меренків,** секр. і орґанїзатор, 339 Лафаєт евеню, Пасейк, Н. Дж.; **Н. Левицький,** касієр, 108 Сусекс ул., Джерзи Сіти, Н. Дж.; **Ол. Цюпа,** радний, 106 Н. 5 ул., Джерзи Сіти, Н. Дж.

В ОБОРОНІ УКРАЇНЦЇВ.

Анґлійський віце-консуль в Харкові, С. Гекі (Ch. Hakey), містить статю, в якій боронить Україну перед закидом, начебто вона зрадила антанту, та вказує на те, що Україна мимо всїх потрясень ненарушима і скорше прийде до себе нїж сама Анґлія, як би їй 2 місяці прийшло ся витерпіти се, що перебувала Україна.

Чеська ґазета „Народні Полїтики" з 5. жовтня пише:

Вже перед кількома тижнями ми вказували на те, що здобуте Києва Денїкіном треба вважати скріпленєм большевиків. Ми вказували також, що українські, литовські, естонські і фінські війска вести-муть слабше війну проти большевиків зі страху перед Денїкіном.

Сї сподїваня справдились. Денїкін не хоче признати Українцїв, а з того користають тільки большевики і зачинають нову військову офензиву на Вкраїнї, а мирову в прибалтійських краях.

ПОДЯКИ.

Дякую сердечно Головному Урядови і всїм членам У. Н. Союза за удїлене менї з фонду убогих підмоги в квотї 50 долярів. — **Т. Ясеницький.**

Я низше підписаний складаю сердечну подяку Головним Урядникам У. Н. Союза за удїлене менї запомоги з фонду убогих в квотї $50. Висловлюю тут бажаннє, щоби не було анї одного Українця, котрий би не належав до одинокої української орґанїзації, котра то вже не одній сиротї слези утерла. Тож з новим роком заохочуйте одні других, аби на другий рік наш Український Народний Союз зріс в значнє число членів. Братя і Сестри! Впишіть ся до своєї орґанїзації і не дайтесь чужим дурити, як то вже богато разів бувало, що деякі обманцї людий обдурили і наші люди на дармо гроші видали. — **Олекса Дьорка,** член 339 відділу У. Н. С.

Складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за вислуханє моєї просьби і удїленє для мене запомоги з головної каси в сумі $100. Дякую також членам нашої дорогої орґанїзації, котрі складають тяжко запрацьований цент на благородну цїль. Не то кому, але сам собі не можу пояснити, яку вартість для мене, бідного калїки, має сей дар. Взиваю всїх Родимцїв, аби гуртувались під опіку У. Н. Союза, щоб (не дай Боже!) в случай нещастя не сидїли під опікою чужих, бо я вже переконав ся, що лише в своїй хатї своя правда. — **Стефан Стеранчак,** член 82 відділу У. Н. С.

Хвальному Урядови У. Н. Союза складаю сердечну подяку за $50, які я дістала з фонду убогих У. Н. Союза на поміч для мене і моїх дїтий. Желаю нашій дорогій орґанїзації як найлїпших успіхів. — **Яфима Салакська.**

Отсею дорогою складаємо Вип. Отцю Пелеховичеви з Ню Брітейн, Конн., і його Вп. Канторови як найсердечнїйшу подяку за всї труди, за проповідь і за всї похоронні обряди, як також всїм нашим і Покійного Семена приятелям за останні прислуги. — **Тома і Евдокія Ковальські,** родичі; братя і сестри.

ВІСТИ З УКРАЇНСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮРА В НЮ ЙОРКУ.

Статистика доходового податку.

Податкове Бюро проголосило статистику доходового податку за 1917 рік. Сей рапорт показує, що за той рік доходовий податок заплатило 3,035.890 людий від свого річного доходу, який разом виносив 13.625,388.207 долярів.

Показуєть ся, що найбільше число людий заплатило доходовий податок, що не заробляли більше як 2.000 долярів на рік. Таких було 1,832.132, котрі всї разом заробляли річно 11.191.246.207 долярів. Загально взявши, то на одного чоловіка припадає 368 долярів і 56 центів. З тих всїх, що доси заплатили податок, 47 процент з них заробляли від 1.000 до 2.000 долярів річно, а 53 процент мали поверх 2.000 долярів річного доходу; 315 з них мали від 500.000 до 1.000.000 долярів річного доходу, а 141 мали поверх одного мілїона річного доходу.

Інтересним є се, що, порівнавши особисті доходи з років 1916 і 1917-го, показуєть ся, що в деяких випадках вони є досить цікаві. Іменно та часть людий, що 1916-го року заробляли не більше як 1.500 долярів, збільшила свій дохід в 1917 році на суму 150.000 долярів. До сего мабуть причинило ся те, що в 1917 році деякі люди богато більше заробляли ніж в 1916 році і від того мусїли платити більше доходового податку. Однак статистика показує, що попередного року значно збільшило ся число мілїонерів.

Нюйорський стейт щодо доходового податку стоїть на першім місци: 489.089 людий заплатило податок зі свого доходу. Стейт мав заледви 6.623 людий, що після податкового закона заплатили доходовий податок. З Аляски 4.570, а з Гаваї 3.131 осіб заплатили доходовий податок.

Доходовий податок можна подїлити на дві части. Іменно 63 процент доходового податку заплачено з доходу зарібкового, себто платнї, бізнесу і т. д., а 37 процент з доходу за рент землї, каменяць, будинків і т. д.

З Департаменту Реконструкцій.

Департамент Реконструкцій подає до відома як слїдує:

Конґрес: Конґрес одобрив законопроєкт, предложений Департаментом Заграничних Відносин, в справі задержаня ще на протяг одного року такої реґуляції пашпортів, яка була підчас війни, мотивуючи се тим, щоб не впустити до краю небезпечних чужинців. Сей законопроєкт вже передано до сенату. В конґресї є ще кілька законопроєктів відносно до депортованя чужинецьких аґітаторів і тих чужинців взагалї, що не стають горожанами сего краю, і законопроєкт американїзації.

Департамент Війни: Директор офісу продажі подає до відома, що він увійшов в контакт з бельгійським товариством Лє Конструкшен Металік, котре стоїть на чолї около 500 бельгійських індустріяльних товариств в справі продажи бельгійському правительству знарядів і машин, що є в посїданю Воєнного Департаменту.

Згадане товариство є авторизоване бельгійським правительством закупити машин на суму 50,000.000 долярів, які бельгійське правительство позичає в американських банкирів.

Департамент Праці: Бюро статистики праці видало рапорт, в котрім говорить ся, що в Анґлїї 71 індустрій, репрезентуючих около 2,000.000 робітників, приняли плян, пропонований комітетом реконструкцій, в справі навязаня близших зносин поміж робітниками й роботодавцями. Вже в маю сего року 35 індустрій заснували такі комітети і мали свої перші засїданя.

Кооператива: Директор кооперативної рільничої орґанїзації в Новій Зеляндії, Е. В. Ралф, говорить, що сорокліїтна практика кооперативного підприємства поміж рільниками в Новій Зеляндії показала ся дуже вдоволяючою.

Президент Колюмбійського Університету, Ботлер, в своїм рефераті „Робітничий Проблем", виголошенім в інституції Штуки і Науки, приходить до заключеня, що кооперативна продукція є одинокою, що може як слїд розвязати сей проблєм і утримати американські ідеали.

Летництво: З Дітройт повідомляють, що небавом отворить ся воздушна лінїя транспортації поміж містом Ню Йорк і островом Кюба.

Департамент Торговлї: Бюро домашньої і заграничної торговлї повідомляє, що В. П. Онсон є назначений торговельним комісіонером до Відня. Він займе своє місце, як лише буде можливо, і буде керувати інвестиґацією загального промислу в Австрії і Сербії.

Резолюції, принятї Першим Міжнародним Конґресом працюючих женщин.

Дня 5. листопада у Вашінґтонї скінчив ся Перший Інтернаціональний Конґрес працюючих Женщин. Наради тривали 9 днів, а розбирали ся на них питаня, котрі дотикають ся працюючих женщин, занятих у всїх областях індустрії в цїлім сьвітї. На сїм конґресї принято резолюції, котрі показують опінію працюючих женщин цїлого сьвіта і сї резолюції мають бути предложені Інтернаціональній Робітничій Конференції, що якраз тепер відбуваєть ся у Вашінґтонї. Політична резолюція, предложена панною Марґаретою Бондфільд (делеґатка з Анґлїї), в котрій „конґрес протестує проти бльокади Росії, тому, що із-за неї мілїони женщин і дїтий терплять голод в тім краю, хотяй нї одна із союзних держав офіціяльно не виповіла війни Росії.

Резолюції звучать:

1. Дїтям, не перевисшаючим 16-го року житя, не повинно бути дозволено працювати в індустріяльних заводах, а між 16-18-тим роком житя щоб не було дозволено працювати в небезпечних заводах, і заборона праці в ночи.

2. В цїлім сьвітї повинен бути заведений 8-годинний день праці і ніхто не повинен працювати більше як 44 години на тиждень з півтора-годинним відпочивком кождого дня.

3. Конґрес заявляєть ся за забороною нічної праці для женщин в індустріях, а де є можливим, то і мущинам повинно ся заборонити в ночи працювати, з виїмком тих індустрій, що є конечні для публичного добра.

4. Повинна бути заборона женської праці в тих заводах, що некорисно відбиваютьс ся на здоровлю женщини яко матери і конґрес рекомендує назначене комітету при Лідзї Народів, до котрого входили би також і женщини, і такий комітет мав би наглядати над загальним обезпеченем працюючих женщин по небезпечних заводах.

5. Конґрес рекомендує основати безплатне бюро посередництва праці і системи асекурації від безробітя у всїх краях.

6. Конґрес заявляєть ся також за тим, аби кожда женщина не мусїла працювати 6 тижнів перед породом і 6 тижнів по породї, і щоби їй дано безплатну лїкарську поміч в часї породу та безплатне удержанє на весь час, або як воно практикуєть ся в Бельґії, Польщі, Франції і Чехо-Словаччинї, що женщини в час породів дістають мінїмальну платню — таку, яку платять працюючим в тім дистриктї, де вони є.

По принятю сих резолюцій приступлено до вибору комітету, котрий має провадити зносини з ріжними краями і приготовити такий конґрес на слїдуючий рік. Американська делеґатка пані Реймонд Робінс зістали вибрана головою сего комітету, а пані Шварц з Ню Йорку секретаркою.

Американська Федерація Праці й ощадність.

На конференції Американської Федерації Праці, котра недавно відбувала ся в місті Бекенсфілд, Калїфорнія, президент Американської Федерації Праці того стейту, Д. С. Морфій, вніс резолюцію, котра ясно показує, яку ролю грає ощадність в програмі зорґанїзованого робітництва. Він домагав ся назначеня в кождій юнії агента ощадности і щоб та юнія достарчила такому агентови фондів на веденє сеї роботи.

Текст сеї резолюції такий:

„Так як недавно скінчивша ся війна заставила наш нарід розвинути в себе ощадність, котра зробила робітників свобіднїйшими і незалежними;

„Так як ощадність є потрібна не лише підчас війни, але й підчас мира;

„Так як державна кампанія W. S. S. дала можливість робітникам щадити і складати свої невеликі зарібки в безпечне місце;

„І так як Американська Федерація Праці на своїй конвенції в Атлентік Сіти потвердила державну кампанію ощадности на 1919-тий рік;

„Ми ухвалюємо, що ся конвенція одобрює продовженє сеї кампанії W. S. S. і ощадности, тому, що вони помагають робітникам щадити свої зарібки".

Повисшу резолюцію принято й ухвалено, що кожда льокальна юнія повинна назначити в себе агентів продажі марок і других ощадностий, котрий в порозуміню з правительством продавав би ріжні марки ощадности. Льокальна юнія має такому агентови достарчити досить фондів для того, щоб він мав в касї досить марок для продажі між робітниками.

Президент Американської Федерації Праці в калїфорнїйськім стейтї, предкладаючи сю резолюцію, сказав: „Я вірю, що продовженє кампанії ощадности правительством є дуже важне для американських робітників. В сей час є дуже важним, щоб кождий робітник скільки можливо помагав знизити високі цїни поживи до їх нормального становища".

Ми можемо причинити ся до зниженя цїн поживи тим, як не будемо купувати неконечно потрібних артикулів до житя і щадити кождий цент, який лише можемо.

Принята на сїй конференції резолюція була розіслана до всїх льокальних юній в цїлій Америці і сподїваютьс ся, що тепер зачнеть ся велика кампанія ощадности між тими чотирма мілїонами робітників, котрі належать до сеї великої робітничої орґанїзації.

І нема сумніву в опінїї експертів, що вона буде мати добрий результат.

Міжнародна торговля прибалтійських країв.

Ґазета „Копенгаген Борзен" доносить, що представники естонського правительства в Швеції старають ся дістати в шведських банкирів позичку в сумі 25,000,000 корон. Банкирі годять ся позичити Естонцям таку суму гроший, але домагають ся, щоби правительство Швеції за неї гарантувало.

Шведська імпортова компанія, котра веде торговлю з прибалтійськими краями, рішила побільшити свій капітал з двох на пять мілїонів марок з приводу великого розвитку торговлї з прибалтійськими краями, яку вона веде через свої філії в Ризї і Ревалю. Згадана компанія заснувала ся минувшого року в марті з капіталом пів мілїона марок; його дивіденда виносить 15 процент.

Праця дитячого бюра.

В 1912-тім році конґрес Злучених Держав приняв „біл" заложеня дитячого бюра. Таке бюро заложено і віддано під контролю Департаменту Праці. Згідно з ухвалою конґресу се бюро мало займати ся розслїдженєм умовин, серед яких живуть дїти всїх кляс в Америці.

За час сїмлїтного свого істнованя дитяче бюро зібрало дуже богато інформацій про дитяче житє в Злучених Державах. Першою задачею сего бюра було знайти причини, чому таке велике число малесеньких дїтий вмирає в Америці. 300.-000 дїтий не доживають одного року. Яка тому причина?

Аґенти дитячого бюра розїхали ся по всїй Америці, щоб найти на се відповідь. Результат праці сих людий, що занимали ся розслїджуванєм сего питаня, був опублїкований. В своїх звітах про умовини, серед яких родять ся і вмирають дїти, вони твердять, що ся надзвичайна смертність дїтий могла би бути зменьшена, як би ними (дїтьми) було кому заопікуватись і мати надзір над матерями. Тодї дїти мали би спромогу вирости на добрих і здорових горожан американської републики.

Дитяче бюро також студіювало умовини дїточої праці, забави й опіки. Воно надрукувало бюлєтін, печатаючи дещо про закон дїточої праці в Америці і про поліпшенє дитячого добробуту взагалї. Згадане бюро давало пляни подібної праці многим містам в Америці і видало цїлу серію підручників для материй про опіку над собою і дїтьми. Одним словом: бюро стараєть ся стати запомоговим орґаном в справах дитячого добробуту в Злучених Державах.

На початку другого року війни дитяче бюро разом з дитячим департаментом ради народної оборони підняло річну дитячу кампанію, щоби доказати потребу охорони дїтий в часї війни, такcамо як і в часї мира. Програма сеї кампанії була основана на тих інформаціях, які згадане бюро дістало за час свого пятьлїтнього досліду і студіованя дїточих умовин в Америці. В програмі сеї кампанії між иншим були такі точки: 1. Публична охорона материй і дїтий. 2. Досить доходу, щоби мати не потребувала оставляти дїтий і йти до праці. 3. Щоби всї дїти могли скінчити школу і охорона дїтий працюючих. 4. Дати молодежи і дїтям взагалї спромогу забави, щоби розвивали ся фізично.

Кождій матери в Злучених Державах знана кампанія ваги, в котрій майже в кождім місті важено дїти і давано вказівки, як виховувати дїти, щоб вони виростали здоровими. В сїй кампанії дитячому бюрови помагали ріжні орґанїзації, релїґійні і сьвітські, лїкарі, члени Червоного Хреста і учителї та всї, що інтересували ся дитячою справою. Всї працювали для добра дитячих умовин лучшого житя і богато в тій цїли зроблено.

Результатом сеї кампанії є побільшенє дїточих шпиталів, збільшенє числа дитячих няньок, збільшенє дїточих парків в більших містах і улучшенє дїточих законів праці, що є дуже важним дїлом. Ся праця будеть ся продовжати, бо вона є конечно потрібна для добра американського народу.

Дитяче бюро відбуло цїлий ряд конференцій з найвизначнїйшими людьми, як з Европи так і Злучених Держав, в справі умовин дитячого житя і видало про се окрему книжку, описуючи там, як повинно ся виховувати дїти на добрих і здорових горожан Злучених Держав.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Николая, від. 106, буде мати свій мітінґ дня 23. листопада б. р. Кождий член має явити ся і вирівнати свої довги, бо в противнім разї буде суспендований. — М. Шаран, секр. фін.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 308, вибрало на річнім мітінгу дня 9. падолиста отсей новий уряд: І. Т. Чайковський, предс.; С. Коробій, заст. предс.; Д. Сокальський, кас.; П. Луміковський, заст. кас.; П. Оліґроцький, секр.; І. Коробій, заст. секр.; Г. Кашмар і О. Петришин, контрольори. Мітінги будуть відбувати ся в гали Ю. Грацького під ч. 1101 Норт Трета улиця, о 2-гій годині пополудни. Кождий член має приходити на мітінги, бо котрий не буде на двох мітінгах, то на третий підпадає карі, яку мусить заплатити.—І. Т. Чайковський, предс.; Н. Оліґроцький, секр.

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338. повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеть ся в неділю, 23. падолиста, зараз по Службі Божій, в гали церковній. Просить ся членів, аби прибули на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодженя. Будемо збирати на календар У. Н. Союза на рік 1920 по 30 центів. Пригадуєть ся довгуючим членам, аби вирівнали свої залеглі вкладки, бо в противнім разї будуть суспендовані. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — П. Янковський, секр.

ФИЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 339. повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 23. падолиста, о годині 2-гій пополудни, в домі Української Громади на Савті під ч. 610 Савт Американ Стріт. Просить ся всїх членів прибути на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодженя, задля чого присутність кождого є конечна. — І. Сорока, предс.; І. Сорока (син М.), кас.; В. Скольський, писар.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, від. 27, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу, 22. падолиста, о годині 7-мій вечером, в галї Української Народної Школи під числом 93 Ван Бюрен стр. Просить ся всїх членів, аби явили ся на тім мітінгу, а довгуючі аби вирівнали свої довги. Неявивший ся член буде платити кару після статута. На тім мітінгу буде старий уряд здавати цілорічне справоздане, а відтак будеть ся вибирати новий уряд. — С. Бриґідир, секр.

ІСТ ЙОНҐСТАВН, О. Сестрицтво Пресв. Діти Марії, від. 119, вибрало на річнім мітінгу дня 2. с. м. отсей новий уряд: Катерина Височанська, предс.; Марія Омелян (перша), заст. предс.; Марія Бурка, секр.; Анна Когут, заст. секр.; Марія Лїтепло, кас.; Марія Омелян (друга), заст. кас.; Текля Бортник і Катерина Воловська, контрольорки; Анна Дзумизай і Марія Клюс, доглядачки хорих; Михалїна Мушинська, провідниця; Розалїя Сокіл, дверничка. Мітінги будуть відбувати ся кождої другої неділї по першім під числом 61 Вашінґтон ул. Просить ся всї українські женщини, котрі ще не є членицями У. Н. Союза, щоби вступили до нашої організації. Не відкладайте свого обезпеченя з дня на день, бо ніхто не знає, що завтра з ним буде. Через три місяці наше сестрицтво принимати буде нові членицї без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — Катерина Височанська, предс.; Марія Лїтепло, кас.; Марія Бурка, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 243, вибрало на річнім мітінгу дня 8. с. м. отсей новий уряд: О. Рудий, предс.; Т. Янсевич, заст. предс.; Т. Карплюк, кас.; В. Тупиця, заст. кас.; І. Лагола, секр. фін.; В. Шавала, секр. рек.; Р. Ґрабінський, В. Твердохліб і Т. Романський, контрольори; О. Станкевич, Т. Яців і М. Співак, мирові судії; М. Костолович, хоружий; Г. Бутовський, капітан; С. Свистун, І. Іськів і І. Луцків, доглядачі хорих; М. Ткачук і Г. Паска, дверники; П. Олещук і С. Микитюк, опікуни У. Н. Союза.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий специяліст недуг мужеських в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре специяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ
II. поверх, фронт.
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 8. веч. В неділі від 10. до 2.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює В 24 ГОДИНАХ. Кожда пачка має напись з MIDY. Уникайте підробів.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th Street, New York, N. Y.
Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.
Телефон: Stuyvesant 4493.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ!

На нове і дуже практичне шило.

Тим шилом можете направляти всяку річ, на пр. черевики, убраня і т. п. Воно шиє дуже скоро і міцно так як машина. Висилаємо за $1.00 і додаємо 25 ярдів шевської дратви, тоненької і міцної за дармо. Осібні голки можете дістати у нас по 5 цнт. за штуку а дратву по 15 цнт. за звиток. Витніть се оголошене і залучіть 30 центів в почтових марках (Stamps) а при отриманю доплатите решту або відразу залучіть $1.00 і вишліть до: 133вс39

PEOPLE'S SUPPLY CO.,
Sta. D., Box 51, Dept. 93,
NEW YORK, N. Y.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли так, прочитайте слідуюче письмо.

ТЕПЕР ВИЛІЧЕНИЙ

хоч думав, що дальше лічене є викиненем гроший і втратою часу.

До Д-ра Геннона, 146 Е. 14-та ул.:

Я чув ся недужий більше як рік, лічило мене богато лікарів на терпіня від нестравности і я не находив помочи. Я уважав, що дальше лічене є викиненем гроший і втратою часу. Я зауважав, що др. Геннон переводить лічене поважних недуг. Я повірив в його досьвід і він поміг мені, як тут заявляю.

Він розглянув мій хронічний стан недуги, а по тижневім лїченю наступило у мене незвичайне поліпшене. По трох тижнях я почув ся добре а всякі обяви, які я уважав за невилічимі, зникли. Я зробив сю заяву в користь д-ра Геннона, а для вигоди тих, котрі терплять хронічні недуги, щоб вони дізнали ся де шукати властивої помочи. По тижневім лїченю через д-ра Геннона, пацієнти можуть осудити зворот у стані недуги, завдяки лїченю д-ра Геннона. Се важний доказ. вс—

З правдивим поважанем
THOMAS BROHAN,
May 22nd. 1919. 106 Grand St.,
Jersey City, N. J.

Оригінал повисшого письма і фотографію можна бачити кождого часу в моїм офісі. Многі мною вилічені пацієнти з Ню Йорку, Бруклина, Ню Джерзи і околиць охотно заявляють ся зложити свої заяви з осягнених у мене результатів лїченя і моєї методи.

Коли терпите на якусь нову скомплїковану або застарілу недугу а потребуєте помочи специялїста прийдїть до мене безпроволочно, а я зроблю для Вас те, що міг зробити і для других.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного специяліста. Одна візита в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослаблене, кровні і скірні недуги, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і крижах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, жолудка і недомаганя кишок, болї невральгічні, горячку на язиці і запір, ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЕКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром. Прийдїть нинї. Не відкладайте.

Dr. HANNON
СПЕЦІЯЛІСТ
146 EAST 14th STREET
Напроти Tammany Hall, New York.
Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.
Осібний почекальний покій.

ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКИЙ КРУЖОК ТОВАРИСТВА „УКРАЇНСЬКА БЕСІДА" В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

— відограє — 137-138

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23. ПАДОЛИСТА С. Р.

оперету в 3. діях зі співами і танцями, Артимовського-Гулака

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ

В АРЛІНҐТОН ГАЛІ ПІД ЧИСЛОМ 19-23 СТ. МАРКС ПЛЕЙС (Іст 8-ма улиця)

Діріґент: М. Корикора. Музика Г. Е. Смолинського.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ.

ВСТУП: 50 і 75 ЦЕНТІВ. ПОЧАТОК О ГОД. 4-ій ПОПОЛ.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З ПАСЕЙКУ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ, ПОЗІР!

Співацьке тов. ім. М. Лисенка і Українська Банда тов. Запорожська Січ в Пасейку, Н. Дж., устроюють

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 23. ПАДОЛИСТА С. Р.
в Торн Гол, 240 Гоп Евеню, Пасейк, Н. Дж.

КОНЦЕРТ

ТРЕТІ РОКОВИНИ СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА.

ПРОГРАМА.

Часть I.

1) The Star Sangled Banner .... Українська Банда
2) Вступне слово .... Впр. о. Лев Левицький
3) Щурат-Людкевич: „Гимн заморських Українців" .... Хор мішаний
4) Н. Н.: „Розпука", деклямація .... п-на Ольга Шафран
5) а) Joseph Baumann: Mignonette, overture; б) K. Pieczchalski: „Вінець українських пісень" .... Українська Банда
6) П. Бажанський: „До бою" .... Хор мужеський
7) С. Степаненко: „Сироти", деклямація .... п-на Ольга Тимкевичівна
8) Н. Н.: „Широкий луг" .... Хор мішаний
9) Н. Вахнянин: „Урра у бій" .... Хор мужеський

Часть II.

10) а) Кониський-Лисенко: „Боже великий"; б) Грицай-Людкевич: „Для України живем" .... Хор шкільних дітий
11) Відчит про Івана Франка .... п. Стефан Склепкович
12) а) Lafferty: „Зачарований дім"; б) Н. Н.: „В таборі"; в) Keler-Bela: „Lustspiel", overture .... Українська Банда
13) Вербицький: „Битва" .... Хор мужеський
14) Н. Шторх: „Глубоким сном", брумкот .... Хор мішаний
Сольо сопранове п-ни Стефанії Тимкевичівної.
15) Іван Франко: „Наймит", деклямація .... п-на Емілія Ціміхудівна
16) Нішинський: „Вечерниці" .... Хор мішаний
17) Закінчене: „Вже воскресла Україна" .... Хор мішаний

Проф. співу п. Ст. Ціміхуд. Проф. музики п. К. Пещальский.

Початок точно о год. 6-ій вечером. Вступ: $1.00, 75 і 50 цнт.

На сей сьвяточний концерт в память незабутнього каменяра України Івана Франка, запрошує всїх місцевих Українців як рівнож і з околиць

137-38 КОМІТЕТ.

ЮВИЛЕЙНА ВИГРАВКА

УКРАЇНСЬКОЇ КНИГАРНІ В СКРЕНТОН, ПА.

Шаслині числа одержали слїдуючі особи:

Число порядкове	Число льосу	Імя і місцевість	Виграна квота
1.	777	Осип Буката, Клівленд, Огайо	$10.00
2.	128	Іван Гаврила, Гері, Інд.	5.00
3.	900	о. П. Лишак, Морейн, Огайо	5.00
4.	340	Василь Матьола, Варточ, Н. Дж.	2.00
5.	676	Гаврило Михалюк, Філадельфія, Па.	2.00
6.	464	Юрко П. Луців, Юкон, Па.	2.00
7.	201	Микола Цицик, Юнгставн, Огайо	2.00
8.	510	Іван Швед, Карнеґі, Па.	2.00
9.	393	Стефан Никифорук, Філаделфія, Па.	2.00
10.	531	Дмитро Чайка, Елмора, Па.	2.00
11.	557	Стефан Лабойко, Монесен, Па.	2.00
12.	853	Волод. Призванський, Ормрод, Па.	2.00
13.	189	Павло Василик, Честер, Па.	2.00
14.	774	Осип Буката, Клівленд, Огайо	1.00
15.	352	Осип Буката, Клівленд, Огайо	1.00
16.	937	Іван Переговський, Олифант, Па.	1.00
17.	925	Василь Коцюбинський, Шікаґо, Ілл.	1.00
18.	357	Осип Буката, Клівленд, Огайо	1.00
19.	839	Л. Кухтин, Лорейн, Огайо	1.00
20.	560	Теодор Грицик, Блумфілд, Н. Дж.	1.00
21.	875	Микола Деревянка, Вілмінгтон, Дел.	1.00
22.	178	Михайло Біян, Вілмінгтон, Дел.	1.00
23.	513	Іван Швед, Карнеґі, Па.	1.00
		Разом на суму	$50.00

За виграну квоту кождий властитель щасливого числа має вибрати собі книжок з нашого катальоґа, котрі будуть йому сейчас вислані.

З поважанем
Василь Гришко, завідатель книгарні, 439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.

МУЗИЧНА НОВІСТЬ!

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ СОЮЗ В АМЕРИЦІ МАЄ НА СКЛАДІ ВІДОМИЙ ЗАГАЛЬНО

МАРШ СОКОЛІВ

Сей марш написав звісний український композитор Я. Ярославенко. Голова У. М. Союза, проф. Едельман, згармонізував його на дуту орхестру, а видав своїм накладом Карло Фішер з Ню Йорку, властитель кількох музичних торговель в Америці й Европі. Сей прекрасний марш є уложений на 31 ріжних інструментів, але може його грати й мала орхестра, зложена з 6 дутих інструментів. Під другою частиною сього маршу (тріо) є підписані латинськими буквами слова: „Соколи, Соколи, ставаймо в ряди" і т. д.

ЦІНА СЬОГО МАРШУ З ОСІБНИМИ НОТАМИ НА КОЖДИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ (РАЗОМ 31) ВИНОСИТЬ ЛИШЕ 50 ЦЕНТІВ, І ТО ВЖЕ РАЗОМ З ПОЧТОВОЮ ПЕРЕСИЛКОЮ.

Кожда українська орхестра в Америці повинна мати сей „Марш Соколів" у своїй музичній бібліотецї. 134в—

Замовленя враз з грішми просить ся посилати на адресу:

UKRAINIAN MUSICAL ASSOCIATION,
298 BELMONT AVE., NEWARK, N. J.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

З дня на день з орку на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скільки хорих я уже вилічив та скільки хорим я уприємнив жите. Коли Вам жите надоїло задля пробуваня ріжних лікарів і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше жите охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 літ з добрим успіхом всї недуги: як: ослаблене, затроєне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115-128-

Недуги полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через яке переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лікар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходїть до знаного всїм

Dr. LANDES, 140 East 22nd St.,
(межи Lexington & 3rd Ave.), NEW YORK.
Teelphone Gramarcy 3823.
Години принять: від 10. рано до 7. вечер. В неділї від 10. рано до 3. пополудни.

149 EAST 22 ST, N.Y.

Важна новина

Telephone: Lombard 2593

Тепер МОЖНА ВЖЕ ПОСИЛАТИ ГРОШІ до старого краю а в коротці буде можна як передтим полагоджувати всїлякого рода справи.

Не забувайте отже, що від років Вам знана канцелярія, яка находить ся у власнім будинку:

1) Виробляє і потверджує всїлякі Документи так для Америки як і для всїх инших держав в Европі, то є Контракти купна та продажи, Скрипти довжні, Повновласти і т. д.
2) Пересилає гроші до краю тано і безпечно.
3) Виробляє пашпорти до краю.
4) Продає шіфкарти на всї лінії.
5) Продає і купує доми, грунта так в Америці, як і старім краю.
6) Занимаєсь вишукуванем і стяганем спадків в кождій державі.
7) Асекурує доми і меблі від огню.

ПОРАДИ ВСЯКОГО РОДА ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО.

Пишіть або голосіть ся на адресу: 8в—

T. J. HRYCEY and CO.,
329 SO. 4th STREET, PHILADELPHIA, PA.
Real Estate Broker, Notary Public, Insurance and Information Office
Канцелярія отворена кождого дня (крім неділь) від години 9-тої рано, до 9-тої вечером.

ЛЮБИМЦЇ МУЗИКИ!

ПЛЕКАЙТЕ УКРАЇНСЬКУ ІНСТРУМЕНТАЛЬНУ МУЗИКУ!

Якраз трафляєть ся Вам нагода набути щойно появившу ся друком

ЗБІРКУ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

ВИКЛЮЧНО НА СОЛЯ В СКРИПКОВІМ КЛЮЧІ НА СКРИПКУ, МАНДОЛІНУ, КОРНЕТ, САКСОФОН, БАРІТОН АЛЬТО І ТРОМБОН,

яку зібрав і видав звісний тут широким музичним кругам старокраєвий професор музики п. М. І. Едельман.

Ся збірка містить в собі 40 найкрасших українських пісень, а іменно:

1. Ще не вмерла Україна
2. Дівча в сінях стояло
3. Зеленая рута
4. На городі калинонька
5. Козаченьку, куда йдеш?
6. Ой у поли три криниченьки
7. У сусіда хата біла
8. Ой Морозе, Морозеньку
9. Чом так скрито
10. Як ніч мя покриє
11. Гей там на горі
12. Гей на Івана
13. Дощик іде
14. Дай нам, Боже, добрий час
15. Сонце низенько
16. А я дівка не така, щоб пішла за Стецька
17. Ой на горі там женці жнуть
18. Ой ходила дівчинонька беріжком
19. Ой піду я до млина
20. Кину кужіль на полицю
21. Добрий вечір, дївчино
22. Ой не ходи, Грицю, на вечерниці
23. Ой за гаєм, гаєм
24. Засвистали козаченьки
25. І шумить і гудить
26. Над Прутом у лузї
27. Крилець
28. Чом, чом, чом
29. Ой Дніпре мій, Дніпре
30. Ой запив козак, запив
31. Ой зійди, зійди, ясен місяцю
32. Владико неба і землї
33. Гей гук, мати, гук
34. Хусточко моя
35. Менї мама приказала
36. О Потапе, Потапе
37. Очерет лугом гуде
38. Козак (гопак)
39. Верховино
40. Далека Ти, а близка нам

Друк нотний в сїй збірці є гарний і читкий, а кождий граючий на повисше вимінених інструментах найде у сїй збірці правдиві перлини української музики.

Дотеперішні труди видавця п. М. Едельмана дають повну запоруку, що ся збірка українських народних пісень стане любим підручником в кождій музичній хатї.

Ціна сеї збірки враз з почтовою пересилкою $1.00.

Поодинокі примірники сеї збірки як і в більшім числї можна набути, звертаючись на адресу:

M. I. EDELMAN, 298 BELMONT AVE., NEWARK, N. J.

ШИФКАРТИ!

Хто хоче їхати або посилати гроші до краю, просимо до нас звернути ся, бо ми посилаємо гроші

ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ
і
З ПОВНОЮ ҐВАРАНЦІЄЮ.

ПРОДАЄМО корони по деннім курсі.

ШИФКАРТИ продаємо на всї лінії по компанїчних цінах. — Наш Банк егзистує 25 літ.

MORRIS ENGEL, Banker
129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР! ЧИТАЙТЕ З УВАГОЮ!

Січова організація не спить, доказом сего є що від послїдного зізду ПРИСТУПИЛО ОКОЛО 5.000 НОВИХ ЧЛЕНІВ.

Але Січовики з окрема беруть ся до роботи. Заходом нюйорських Січовиків, в короткім часї стане перша велика фабрика кравецька під назвою UKRAINIAN MFG. COMPANY.

І не задовго ми віднесемо ся до Вас Тов. Січовики і цїлого українського загалу з зазивом до спільної праці.

Щоби час не тратити даром, ми видали серію бюстів наших славних мужів, а іменно:

АТАМАНА ПЕТЛЮРИ, ПРОФ. ГРУШЕВСЬКОГО І ПОЕТА ВИННИЧЕНКА.

КОЖДИЙ ЗНАЄ ХТО ВОНИ!

І ми віримо, що не буде ні одної української хати, деб не знаходили ся вони! **Товариші! В нас козацька кров.** Хто ліпше вміє любити нашу Неньку Україну, як не ми? Тому і ми вміємо оцінити людий, котрі працюють для добра нашої Неньки! І ми хочемо славити кождого вже за житя, а не по їх смерти. Отжеж до праці! Всї як один! Не відкладаймо до завтра! Не маємо їх богато, тож щоби Ви, товариші, не спізнили ся!

ЦІЛА СЕРІЯ КОШТУЄ ЛИШЕ $6.00.

Замовленя враз з грішми просимо слати на адресу:

UKRAINIAN MFG. COMPANY,
SICHOVA SPILKA,
21 EAST SEVENTH STREET, NEW YORK, N. Y.

ТЕПЕР ПОРА — ВИСИЛАТИ ГРОШІ — НА РІЗДВЯНІ СВЯТА

ЧИМ СКОРШЕ ВИШЛЕТЕ, ТИМ СКОРШЕ ЗАЙДУТЬ, ТИМ ПЕВНІЙШЕ БУДУТЬ ДОРУЧЕНІ.

НАШІ ЦІНИ ПРИСТУПНІ, НАША УСЛУГА ЗАГАЛЬНО ЗНАНА ВІД ЧВЕРТЬ СТОЛІТЯ.

МАЄТЕ ЗАМІР ВИСЛАТИ ПАКУНОК, СТАРАТИ СЯ О КАРТУ КОРАБЕЛЬНУ ДЛЯ КОГО З РОДИНИ, ПЛЯНУЄТЕ САМІ ВИЇХАТИ ДО ВІТЧИНИ, ЗАХОДИТЬ ПОТРЕБА ПОЛАГОДИТИ ЯКУ СПРАВУ НОТАРІЯЛЬНУ, НАПИШІТЬ ДО НАС А ВІДВОРОТНО ОТРИМАЄТЕ ІНФОРМАЦІЇ — ЦІЛКОМ БЕЗПЛАТНО.

Пишіть до нас на таку адресу:

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK,
141 WASHINGTON ST., NEW YORK

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошеня женитьби не приймаєсь).

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на корабли кілька годин денно при легкім занятю, нехай зверется ся до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y. 124—

Посилайте гроші своїй родині до краю тільки через Американсько-Українське Бюро в Філядельфії. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

Пошукую свого шваґра ФЕДОРА ТКАЧА, з Шутроминиць, повіт Заліщики, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить в важній справі зголосити ся до: JOHN WACEK Makoti, N. D. 37-39

Пошукую своїх краянів з села Шандровця, повіт Турка, Галичина. Я дістав цікаві вісти з нашого села, і хто хотїв би дещо довідатись, зволить ласкаво зголосити ся до: F. WOWRIJ, Box 259, Clayville, N. Y. 37-8

Пошукую свою сестру АНТОСЮ КОБИЛЮХ, з села Журавники, повіт Львів, Галичина. Перед 5-ма роками перебувала в Бруклинї, Н. Й. Хтоби про неї знав або вона сама, зволить зголосити ся до: MARIA KOBYLUCH, 965 E. 67th St., Cleveland, Ohio. 137-39

Пошукую в важній справі свого пасерба СТАНИСЛАВА ВЕРБІЦЬКОГО з Комарна, повіт Рудки, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: JOHN POPOWITZ, 184 Heolwig Street, Detroit, Mich. 35-43

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ, якаб заялась домом і трома дітьми. Діти в віці від 3-ох до 9-ть літ. Зголоситись межи 6-ою а 8-ою годиною вечер до ELKO SOKOLUK, 626 E. 5th Street, New York City. 134-39

Пошукую свого брата ЯКОВА КОЛОДРУБСЬКОГО, з села Пилипче, повіт Борщів, Гал. Перебуває десь в Злучених Державах. Хтоби о нім знав або він сам, нехай зголосить ся до: HRYCKO KOLODRUBSKY, 254 Ave. A, New York, N. Y. 36-38

Пошукую свого тітчаника ІВАНА ДЖИБЖИНЯК, з села Волчого, повіт Турка, Галичина. Має перебувати в Клівленд, О. Є до него лист з краю. Хтоби про него знав, або він сам зволить зголосити ся до: DMYTRO LEWCZYN, 80 Ohio Street, McKees Rocks, Pa. 36-38

Пошукую свого брата ОЛЕКСУ ДЖИБЖИНЯК, з села Волчого, повіт Турка, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: FEDIO DZYBZYNIAK, Box 132, Chesswik, Pa. 36-38

Пошукую ГРИЦЯ ФАРОВИЧА, з села Волоске, повіт Долина, Галичина. Має перебувати в Дітройт, Міш. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: STEPHEN KIRNICKY, 98 Summer St., North Tonawanda, N. Y. 36-38

Пошукую в важній справі свого брата, СТЕФАНА БУСУ, з села Воля Нижня, пов. Сянік, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: АННА ПРОЦАК, 42 Washington Ave., Elizabeth, N. J. 126-37

ПОШУКУЮ свого брата НИКОЛУ МАНЧУЛЕНКО, з села Митків, повіт Заставна. Хтоби про него знав або він сам, зволить в дуже важній справі зголосити ся до: W. MANCHULENKO, Box 138, Nashwank, Minn. 36-38

Пошукую свою вуєчну сестру МАРІЮ ШЕЛІХОВИЧ і АНАСТАЗІЮ ШИНКАРИК, обі родом з Плесковиць, повіт Тернопіль, Галичина. Хтоби про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: MARY CZERNYCHIWSKA, 190 Allen St., Allentown, Pa. 135-37

Пошукую МАРІЮ ПОМОРЯНСЬКУ з Копичанець, повіт Гусятин, Галичина. Ми їхали разом до Америки. Хтоби про неї знав або вона сама, зволить зголосити ся до: MARY SAHAYDOK, 6613 Marietta St., Pittsburgh, Pa. 35-37

Де є СЕМКО КВАСНИЦЯ, з Отиськова, повіт Золочів, Галичина. Він перебував в Мікізракс, Па., де полишив дитину у свого шваґра, і виїхав подібно до Геркімер, Н. Й. Хтоби про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: THAM SKARADA, 6 Chamber St., McKees Rocks, Pa. 136-39

Де є ІВАН СЕРЕДИНСЬКИЙ, з Тарасівки, повіт Збараж, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить в важній справі зголосити ся до: ALEXANDER WARIAN, 903 North 6th St., Saginaw, Mich. 36-38

Де є мого брата дочка ГЕЛЕНА КРИТОВИЧ, з села Ободівка, повіт Збараж, Галичина. Хтоби про неї знав або вона сама, зволить в дуже важній справі зголосити ся до: PETER RYHULYK, 621 So. American Street, Philadelphia, Pa. 37-39

Де є мій брат МИХАЙЛО ДУДИК, з села Волосянова, повіт Старий Самбір, Галичина. Рік тому назад виїхав в околицю Пітсбурга, Па. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: DMYTRO DUDYK, 5 St. James St., Plains, Pa. 137

Де є МАРІЯ ЖИЛА, з села Любянки Нижні, повіт Збараж, Галичина. Хтоби про неї знав або вона сама, зволить в важній справі зголосити ся до: DMYTRO ATAMANEC, 14 Grayling Ave., Hamtramk, Mich. 35-40

Де є мій муж ТЕОДОР ЗІЛІНСЬКИЙ, з села Козівка, повіт Бережани, Галичина. Послідно перебував в Бетлеґем, Па. Я його жена Марія, маю замір виїхати до старого краю по Різдвяних сьвятах, тому оскільки йому на тім залежить, нехай можливо найскорше зголосить ся до: MARIA MIHOWAN, 139 Lewerett St., Boston, Mass. 36-38

Американсько-Українське Бюро в Філядельфії є одиноке українське товариство в Америці що має шифкарти до краю і з краю до Америки. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

АНДРЕЙ МЕЛЬНИК, котрий довший час мешкав під числом 56 Сусекс стр., Джерзи Сіти, Н. Дж., просить отсим своїх краянів чи не мають яких листів до него зі старого краю. Ласкаві зголошеня слати під адресою: ANDREW MELNYK, 1305 Capital Ave., Des Moines, Iowa. 36-38

ЗМІНА АДРЕСИ.
Подаю до відома интересованим, що моя теперішна адреса звучить: АНДРЕЙ СТИСЛОВСЬКИЙ 178 Cicotte Ave., Detroit, Mich. 36-38

ЗБОРНИК ЦЕРКОВНИЙ, великий, 608 сторін.....$5.00
ОТЧЕ НАШ, образ 34x22 1.50
INT'L BOOK STORE,
P. O. Box 1722, Pittsburgh, Pa.

ФАРМА, 56 АКРІВ,

в стейті НЮ ЙОРК, з чого 28 акрів чистої орної землї, дуже плодовитої, без каміня, де ся специяльно родить бульба, решта мішаний ліс і пасовиско. БУДИНКИ ДОБРІ, ДІМ 7 румів з пивницею і ганком, шопа-стайня, возівня, курник, хлів, 6 штук худоби, 140 бушлів бульби, 100 бушлів брукви, 100 бушлів вівса, 40 жита, 14 бушлів гречки, до 20 штук машинерії і возів, 30 курий, всїлякі дрібні річи. Сусїди густо, самі Українці, близько село і штор, до школи 15 мінут ходу, до міста, шторів, фабрик, 4 милї. Ціна $2850, готівки треба $1600 а решта по $100 на рік сплачувати. 37-38

Y. MAZURKEWYCH,
123 — 2nd Ave., NEW YORK, N. Y.

ЧИ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ ВАРТАЄ ДЛЯ ВАС 2 ЦЕНТИ?

Коли Ви терпите на жолудкові або ниркові долягливости, цілковите ослаблене, безсонність, болї голови, ревматизм, запір, нестравність, утрату апетиту, болї в крижах, нервовість, нечистоту крови, то JUVITO, сей досконалий зільний обновитель здоровля, дасть Вам певну і скору поміч.

Вишліть 1 доляра на одну або $5.00 на 6 коробок сего чудового ліку, або, коли хочете спробувати перед замовленем, пришліть нам свою адресу в 2-цент. листі, а ми вишлемо Вам відворотно, без ніяких зобовязань

ЗОВСІМ ДАРОМ.

дозу на 3 дні лїченя. 130-42

JUVITO LABORATORY,
SOUTH HILLS BRANCH 25,
PITTSBURGH, PA.

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ
ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ
до Галичини, Польщі, Румунії і Чехо-Словакії по найнизших цїнах. Доручене запевнюєсь. 130—

EMIL GERMANUS,
мировий судія
185 Springfield Ave. and 214 Ferry St.,
Newark, N. J.
Оснований 30 літ.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Бойкот молочного тросту в Ню Йорку і околици.

З вчерашним днем почав ся в Ню Йорку і околици бойкот молочного тросту, який буде тривати доти, доки молочний трост не понизить цїни молока. Бойкот започаткувала Громадська Рада Горожанської Оборони, якої головою є відомий адвокат Джордж Ґордон Бетл, котрий їздив недавно до Вашінґтону з делеґацію У. Н. Комітету в українській справі. Після сеї Ґромадської Ради, кожда особа, висше чотирох літ житя, є морально зобовязана не пити молока в понеділок, вівторок і середу кождого тижня, аж доки молоко не потаніє. На дверях кождого мешканя має бути прибита в понеділок рано вивіска: „Молочний страйк. — Не потребую молока аж до четверга". Молочний трост попав в переполох. Колиб такий бойкот потривав кілька тижнів, то се було би руїною для сього тросту. Деякі міські урядники Ню Йорку, а головно з департаменту здоровля, годять ся з таким бойкотом, бо є він здаєть ся одиноким способом, аби примусити трост до знижки.

За напад дістав шість місяців арешту.

Яків Марчак з Філядельфії дістав шість місяців арешту за напад на Стефана Штоґґина. Марчак вдарив, чи хотів лише вдарити, Штоґина на зборах товариства, котре вибрало Штоґина своїм предсїдателем. Марчак робив усї стараня, щоб його вибрати головою товариства.

Зміна в уряді Січової Орґанізації.

З урядового орґану Січової Орґанізації, „Січові Вісти", довідуємо ся, що в тій орґанізації наступила зміна в уряді. Олекса Гиса, рекордовий секретар, вніс резиґнацію на руки атамана Бойка, подаючи за причину брак вільного часу на полагоджуванє кореспонденції. Резиґнацію О. Гиси принято і за згодою членів екзекутиви рекордовим секретаром назначено Петра Задорецького, бувшого атамана. П. Задорецький згодив ся приняти уряд тимчасово, а займе його на стало, коли всі відділи Січової Орґанізації згодять ся на се. У відділах С. Орґанізації відбудеть ся в тій справі голосованє. Нова адреса С. Орґанізації є: 21 East 7th St., New York, N. Y.

Міжнародний обід.

Доносить нам з Бінґгемтону, Н. Й., що там завязав ся комітет з Американців, котрий поставив собі за ціль познакомити американську суспільність з усіми добрими і лихими сторонами житя всіх народів. Як на початок, сей комітет постановив означити день, в якім всї національні ґрупи, замешкуючі Бінґгемтон, мають принести в означене збірне місце свої типові страви. В збірнім місци представники подиноких національних ґруп мають явити ся зі стравами в своїх народних строях.

Посмертна згадка.

В середу вечером, 5. падолиста, неумолима смерть скосила житє одного з найвизначнїйших Українців стейту Коннетікот, Семена Ковальського, в Гартфорд. Покійний був одним з рідких оказів сьвідомих Українців-патріотів з бувшої російської тюрми. Хоч ще не виступав в публичнім українськім житю — задля своєї молодости — то всеж таки був він широко звісним серед Американців, особливо серед американської молодіжи, яка в Коннетікот і в сусїдних стейтах знала його як „An Ukrainian Wonder Boy", задля його великих акробатичних та атлетичних здібностий. Він числив щойно 22 роки житя, але своїм таланом перевисшав всіх молодців, які до него відносились з великою пошаною, як до свого провідника. Покійний через ціле житє вправляв ся в штуці акробатики і силацтва і був дійшов вже до великого успіху; мав виступити зі своїми пописами, як мовляв „на славу Українців в Америці". Був се взір тихого, поважного, працьовитого українського молодця, що всюди уняв ся за своїм народом; зійшов з сего сьвіта, ані одної кривди не зділавши нікому, тому лишив по собі тільки глибокий сум та красні спомини серед всїх, що його знали і поважали. В день працював в Colt's Patent Fire Arms Company, а вечерами учащав на виклади в гімназії, де вже мав покінчити столярський і теслярський курс.

Їдучи зі школи двоколесом (біцикльом) наїхав його самохід, кермований Італїйцем, який в покійного так вдарив, що двоколесо розлетілось в куснники, а покійному пук череп; до того ще автомобіль переїхав через карк, ломлячи його, чим спричинив негайну смерть Покійний не відзискав притомности і в 20 хвилин по случаю вмер. Місцеві часописи два рази про се широко писали. Лишив в глибокій печали і розпуці родичів, замешкалих в Гартфорд, чотирох братів і дві сестри.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Театр в повітрю.

Ославлений француський летун. Чарі, оповістив афішами в Парижи, що незабаром розпічне своє істнованє воздушний театр. Штуки, драми, траґедії, а навіть балети будуть продукувати ся. Чотири сотки літаків візьме участь в грі. Кождий літак буде инакше помальований і буде представляти окремий характер. Літаки-артисти у воздусї мають заступати ролю людий-артистів на землї.

В Польщі панує страшний тиф.

До Парижа повернулась з Польщі міжсоюзна медична місія, що була післана туди Лїґою Товариства Червоного Хреста на провірене відносин в Польщі. Здаючи звіт зі своєї місячної обїздки по всіх частях Польщі, члени згаданої місії твердять, що в цілій Польщі панує страшний тиф. В склад сеї місії входили представники всіх аліянтських держав. У Варшаві згадану місію привитав премієр Падеревскі, міністер війни і міністер публичного здоровля, котрі постарались о те, що міжсоюзна медична місія звиділа майже цілу Польщу, як під цивільною адміністрацією так і під окупацією польської армії.

Комісія знайшла Польщу в дуже оплаканім стані. В цілім краю панує тиф, який нечувано нищить населенє. Голова згаданої місії, американський полковник Куміґ, говорить про відносини в Польщі так: „Тиф прибирає в Польщі чимраз ширші розміри. Збігцї і воєнні полонені зі сходу приносять зі собою все нові і заразливі хороби. Польське міністерство і медична військова служба провадять дуже активну кампанію проти тифу, але задля браку лікарів і недостачі медичних засобів та відповідного числа шпиталів в Польщі їх кампанія є безуспішною. Не лиш тиф, але й другі заразливі хороби поширюють ся в Польщі. Комісія думає, що як зараз не возьметь ся енерґічно до боротьби з сими хоробами, то вони в протягу кількох слідуючих місяців поширять ся на цілу Европу і Америку".

Новий закон про робітничі ради в Австрії.

Дня. 25. липня 1919 року уведено в Австрії новий слідуючий закон:

У всіх заводах і підприємствах, де працює найменьше 20 робітників, закон примушує до вибору своєї робітничої ради, не виключаючи і заводів, контрольованих державою. Робота сих рад є ріжна, залежно від їх промислу. Вони мають наглядати над виконанем договорів з властителями заводів і спільно з професіональними союзами (юніями) їх контролювати. Вони мають право арбітрації про денну і гуртову працю і доглядати виповненя санітарних і инших робітничих законів властителями заводів.

Кари на робітників не має права наложити ніхто инший крім комітету, в котрім засідають представники властителів і робітників. Сим радам даєть ся право контролювати платню робітників і вони мають право участи в філянтропійних орґанізаціях, утримуваних властителями фабрик і инших заводів. Як властитель відправляє від праці робітника за його політичну діяльність, рада має право апелювати до висшого робітничого суду. В деяких місцях робітник не може бути виделений з роботи без дозволу робітничої ради.

Всі ті закони є майже тісами, що доси їх уживали лише робітники дуже великих фірм. Новим є тільки те, що властитель має, як рада домагаєть ся, скликати спільну конференцію кождого місяця, для уліпшеня фабричної роботи, умов праці й адміністрації.

У всїх торговельних підприємствах, де найменьше працює 30 робітників, таксамо в копальнях, властитель має дати робітникам звіт зі свого діловодства про свої доходи, розходи і статистику платні.

Право вибору до робітничої ради має кождий робітник, що скінчив 17-тий рік житя і працював один місяць в заводі. Бути вибраним до ради має право кождий робітник, що скінчив 24-тий рік житя і працював в заводі 6 місяців.

До сеї ради можуть належати також члени екзекутивного комітету юнїй. Але вони не мають права голосу і їх не може бути більше як чверть всїх членів ради. Властитель має право відтягати з робітничої платні на покрите коштів скликуваня спільних конференцій і инших видатків в справах робітничої ради.

Через Лондонський міст переходить що дня 110.000 людий і около 22.000 возів.

Перший папір почали виробляти з бавовни в Єгипті, в 600 році перед Христом.